

IN2090 – Databaser og datamodellering

15 – Indekser og Spørreprosessering

Leif Harald Karlsen
leifhka@ifi.uio.no

Universitetet i Oslo

Spørreprosessering: Oversikt

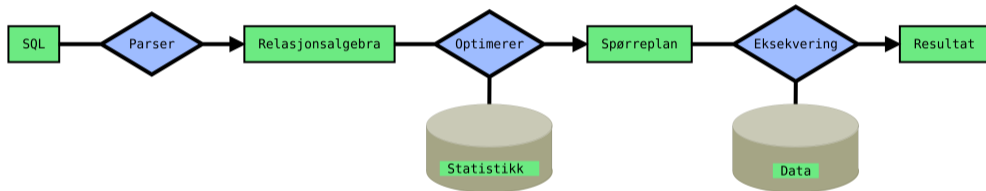
```
SELECT p.name, c.name  
FROM products p INNER JOIN  
categories c USING (cid);
```

$$\pi_{p.name, c.name} (\rho_p (products) \bowtie_{p.cid=c.cid} \rho_c (categories))$$

QUERY PLAN

```
Hash Join (cost=1.18..3.26 rows=77 width=85)  
Hash Cond: (p.category_id = c.category_id)  
-> Seq Scan on products p (cost=0.00..1.77 rows=77 width=19)  
-> Hash (cost=1.00..1.00 rows=6 width=50)  
-> Seq Scan on categories c (cost=0.00..1.00 rows=6 width=50)  
(5 rows)
```

name	name
Chai	Beverages
Chang	Beverages
Ailsred Syrup	Condiments
Chef Anton's Cajun Seasoning	Condiments
Chef Anton's Gumbo Mix	Condiments
Grandma's Boysenberry Spread	Condiments
Uncle Bob's Organic Dried Pears	Produce

- ◆ En spørring går gjennom flere steg før den til slutt blir evaluert over dataene
- ◆ Disse stegene sørger for at spørringen blir besvart så effektivt som mulig
- ◆ Vi skal også se at vi av og til må be databasen lage datastrukturer for å effektivt kunne besvare enkelte spørringer

Fra SQL til relasjonell algebra

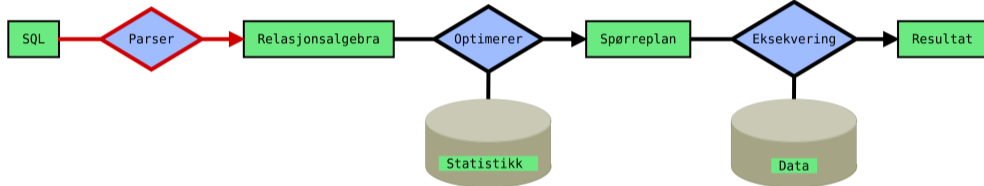
```
SELECT p.name, c.name  
FROM products p INNER JOIN  
categories c USING (cid);
```

$$\pi_{p.name, c.name} (\rho_p(products) \bowtie_{p.cid=c.cid} \rho_c(categories))$$

QUERY PLAN

```
Hash Join (cost=1.18..3.28 rows=77 width=45)  
Hash Cond: (p.category_id = c.category_id)  
-> Seq Scan on products p (cost=0.00..1.77 rows=77 width=19)  
-> Hash (cost=1.00..1.00 rows=0 width=0)  
-> Seq Scan on categories c (cost=0.00..1.00 rows=0 width=0)  
(5 rows)
```

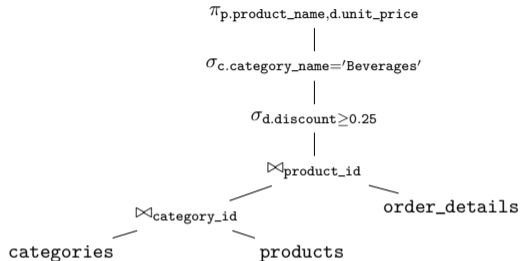
name	name
Chai	Beverages
Chang	Beverages
Aniseed Syrup	Condiments
Chef Anton's Cajun Seasoning	Condiments
Chef Anton's Gumbo Mix	Condiments
Grandma's Boysenberry Spread	Condiments
Uncle Bob's Organic Dried Pears	Produce

- ◆ Det første som skjer er at spørringen sjekkes syntaktisk (f.eks. tabellene og kolonnene finnes i databasen, typene er riktige, osv.)
- ◆ Deretter oversettes spørringen til et spørre-tre over (en utvidet) relasjonell algebra

Oversettelse: Eksempel

```
SELECT p.product_name, d.unit_price
FROM categories AS c JOIN
     products AS p USING (category_id) JOIN
     order_details AS d USING (product_id)
WHERE c.category_name = 'Beverages'
     AND d.discount >= 0.25;
```



```
 $\pi_{p.product\_name, d.unit\_price} ($   
   $\sigma_{c.category\_name='Beverages'} ($   
     $\sigma_{d.discount \geq 0.25} (categories \bowtie_{category\_id} products \bowtie_{product\_id} order\_details))$   
  )
```

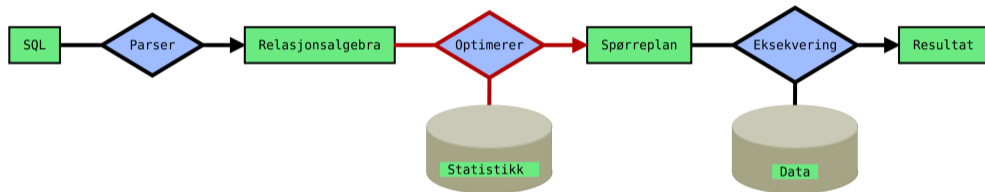
Ulike spørringer – Likt resultat

```
SELECT p.name, c.name  
FROM products p INNER JOIN  
categories c USING (cid);
```

$$\pi_{p.name, c.name} (\rho_p(products) \bowtie_{p.cid=c.cid} \rho_c(categories))$$

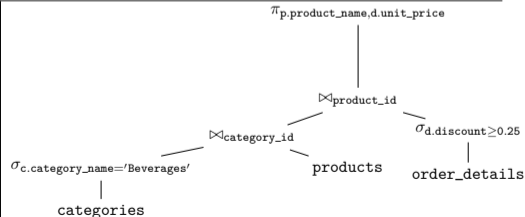
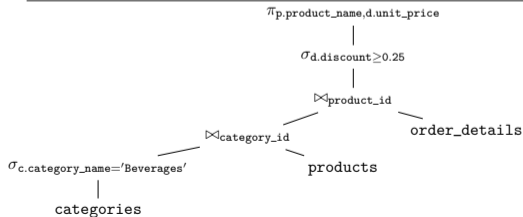
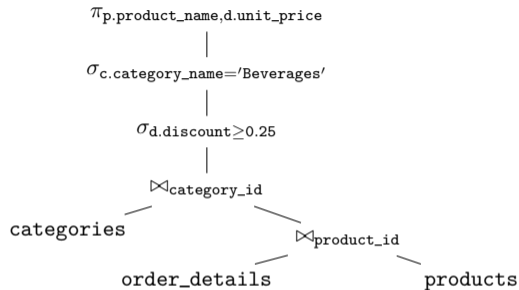
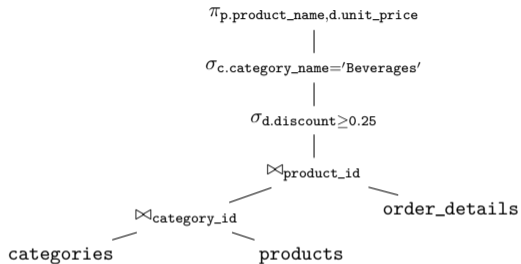
```
QUERY PLAN  
-----  
Hash Join (cost=1.18..3.26 rows=77 width=65)  
  Hash Cond: (p.category_id = c.category_id)  
    -> Seq Scan on products p (cost=0.00..1.77 rows=77 width=19)  
    -> Hash (cost=1.00..1.00 rows=0 width=50)  
          -> Seq Scan on categories c (cost=0.00..1.00 rows=0 width=50)  
(5 rows)
```

name	name
Chai	Beverages
Chang	Beverages
Anised Syrup	Condiments
Chef Anton's Cajun Seasoning	Condiments
Chef Anton's Gumbo Mix	Condiments
Grandma's Boysenberry Spread	Condiments
Uncle Bob's Organic Dried Pears	Produce

- ◆ Spørringen uttrykt i relasjonell algebra kan manipuleres algebraisk
- ◆ Dette brukes for å genere forskjellige men ekvivalente spørringer
- ◆ Altså, spørringer som gir samme svar, men ser forskjellige ut
- ◆ Forskjellige spørringer kan ha ulik kompleksitet
- ◆ De ulike spørringene skal så (i neste steg) bli tilordnet en ca. kostnad
- ◆ Vi vil så velge den spørringen som er billigst å eksekvere

Ulike spørringer: Eksempel

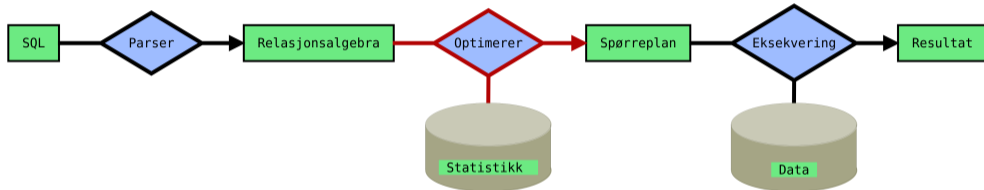
Fra spørring til kostnad

```
SELECT p.name, c.name  
FROM products p INNER JOIN  
categories c USING (cid);
```

$$\pi_{p.name, c.name} (\rho_p(products) \bowtie_{p.cid=c.cid} \rho_c(categories))$$

```
QUERY PLAN  
-----  
Hash Join (cost=1.18..3.26 rows=77 width=65)  
Hash Cond: (p.category_id = c.category_id)  
-> Seq Scan on products p (cost=0.00..1.77 rows=77 width=19)  
-> Hash (cost=1.00..1.00 rows=8 width=58)  
-> Seq Scan on categories c (cost=0.00..1.00 rows=8 width=58)  
(5 rows)
```

name	name
Chai	Beverages
Chang	Beverages
Aniseed Syrup	Condiments
Chef Anton's Cajun Seasoning	Condiments
Chef Anton's Gumbo Mix	Condiments
Grandma's Boysenberry Spread	Condiments
Uncle Bob's Organic Dried Pears	Produce

- ◆ De ulike spørringene blir så tilordnet en kostnad
- ◆ Kostnadsevalueringen bruker statistikk over databasen
- ◆ F.eks. antall rader i hver tabell, antall ulike verdier i hver kolonne, osv.
- ◆ Bruker her også skranker (f.eks. **UNIQUE**, **CHECK**)
- ◆ Høyere kostnad betyr lengre eksekveringstid
- ◆ Databasen velger så den spørringen med lavest kostnad

Spørreplaner

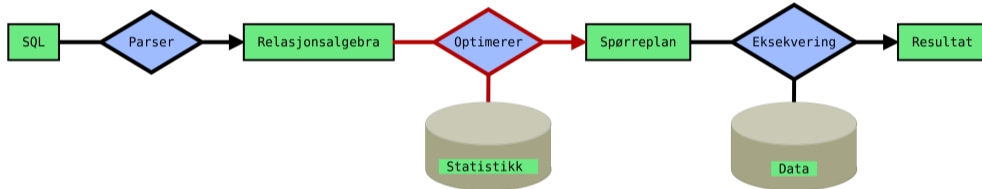
```
SELECT p.name, c.name  
FROM products p INNER JOIN  
categories c USING (cid);
```

$$\pi_{p.name, c.name} (\rho_p(products) \bowtie_{p.cid=c.cid} \rho_c(categories))$$

QUERY PLAN

```
Hash Join (cost=1.18..3.28 rows=77 width=65)  
Hash Cond: (p.category_id = c.category_id)  
-> Seq Scan on products p (cost=0.00..1.77 rows=77 width=19)  
-> Hash (cost=1.00..1.00 rows=0 width=0)  
-> Seq Scan on categories c (cost=0.00..1.00 rows=0 width=0)  
(5 rows)
```

name	name
Chai	Beverages
Chang	Beverages
Aniseed Syrup	Condiments
Chef Anton's Cajun Seasoning	Condiments
Chef Anton's Gumbo Mix	Condiments
Grandma's Boysenberry Spread	Condiments
Uncle Bob's Organic Dried Pears	Produce

- ◆ Det siste som skjer i dette trinnet er at det blir laget en spørreplan for den valgte spørringen
- ◆ Dette er en mer detaljert plan for hvordan spørringen skal eksekveres

EXPLAIN

- ◆ Av og til kan det være nyttig å få se denne spørreplanen
- ◆ F.eks. dersom man lurer på hvordan spørringen vil bli eksekvert
- ◆ Eller dersom man ønsker et ca. estimat på hvor komplisert spørringen blir å eksekvere
- ◆ Dette kan gjøres ved å skrive `EXPLAIN` foran spørringen
- ◆ Spørringen blir da ikke eksekvert
- ◆ (Merk: Ikke pensum å kunne forstå spørreplaner!)

EXPLAIN: Eksempel

```
psql=> EXPLAIN SELECT p.product_name, d.unit_price
FROM categories AS c JOIN
  products AS p USING (category_id) JOIN
  order_details AS d USING (product_id)
WHERE c.category_name = 'Beverages'
      AND d.discount >= 0.25;
```

QUERY PLAN

```
Hash Join (cost=3.32..43.04 rows=20 width=21)
  Hash Cond: (d.product_id = p.product_id)
  -> Seq Scan on order_details d (cost=0.00..38.94 rows=154 width=6)
      Filter: (discount >= '0.25'::double precision)
  -> Hash (cost=3.20..3.20 rows=10 width=19)
      -> Hash Join (cost=1.11..3.20 rows=10 width=19)
          Hash Cond: (p.category_id = c.category_id)
          -> Seq Scan on products p (cost=0.00..1.77 rows=77 width=21)
          -> Hash (cost=1.10..1.10 rows=1 width=2)
              -> Seq Scan on categories c (cost=0.00..1.10 rows=1 width=2)
                  Filter: ((category_name)::text = 'Beverages'::text)
```

```
(11 rows)
```

Evaluering

```
SELECT p.name, c.name
FROM products p INNER JOIN
categories c USING (cid);
```

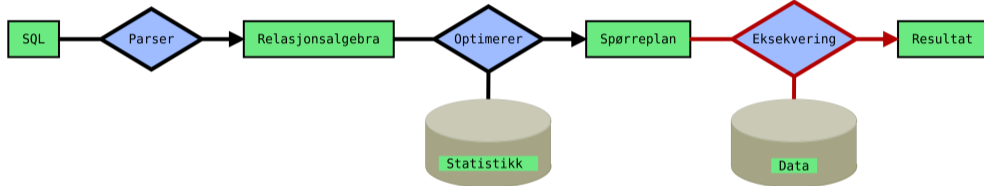
$$\pi_{p.name, c.name} (\rho_p(products) \bowtie_{p.cid=c.cid} \rho_c(categories))$$

QUERY PLAN

```
Hash Join (cost=1.18..3.26 rows=77 width=65)
Hash Cond: (p.category_id = c.category_id)
-> Seq Scan on products p (cost=0.00..1.77 rows=77 width=19)
-> Hash (cost=1.00..1.00 rows=0 width=50)
-> Seq Scan on categories c (cost=0.00..1.00 rows=0 width=50)
(5 rows)
```

name

name	name
Chai	Beverages
Chang	Beverages
Anised Syrup	Condiments
Chef Anton's Cajun Seasoning	Condiments
Chef Anton's Garlic Mix	Condiments
Grandma's Boysenberry Spread	Condiments
Uncle Bob's Organic Dried Pears	Produce

- ◆ Til slutt evalueres spørringen over databasen
- ◆ Databasen har så svært effektive algoritmer for joins, oppslag, sortering, osv.
- ◆ Merk: Databasen trenger kun én algoritme per operator i den (utvidede) relasjonelle algebraen

- ◆ Dersom vi ønsker å vite hvor lang tid en spørring faktisk tar å eksekvere, samt detaljert analyse av hver del av spørreplanen kan vi bruke `EXPLAIN ANALYZE`
- ◆ Får da også informasjon om minnebruk
- ◆ Da vil spørringen bli eksekvert, og databasen samler så nøyaktig informasjon om eksekveringen
- ◆ Dersom en spørring tar lang tid kan dette brukes for å finne ut hvilken del av spørringen som er komplisert
- ◆ Kan også brukes for å finne manglende indeksstrukturer (mer om dette straks)

ANALYZE: Eksempel

```
psql=> EXPLAIN ANALYZE SELECT p.product_name, d.unit_price
FROM categories AS c JOIN
  products AS p USING (category_id) JOIN
  order_details AS d USING (product_id)
WHERE c.category_name = 'Beverages'
      AND d.discount >= 0.25;
```

QUERY PLAN

```
Hash Join (cost=3.32..43.04 rows=20 width=21) (actual time=0.130..1.066 rows=32 loops=1)
  Hash Cond: (d.product_id = p.product_id)
  -> Seq Scan on order_details d (cost=0.00..38.94 rows=154 width=6) (actual time=0.031..0.887 rows=154 loops=1)
      Filter: (discount >= '0.25'::double precision)
      Rows Removed by Filter: 2001
  -> Hash (cost=3.20..3.20 rows=10 width=19) (actual time=0.085..0.085 rows=12 loops=1)
      Buckets: 1024 Batches: 1 Memory Usage: 9kB
      -> Hash Join (cost=1.11..3.20 rows=10 width=19) (actual time=0.034..0.077 rows=12 loops=1)
          Hash Cond: (p.category_id = c.category_id)
          -> Seq Scan on products p (cost=0.00..1.77 rows=77 width=21) (actual time=0.008..0.022 rows=77 loops=1)
          -> Hash (cost=1.10..1.10 rows=1 width=2) (actual time=0.016..0.016 rows=1 loops=1)
              Buckets: 1024 Batches: 1 Memory Usage: 9kB
              -> Seq Scan on categories c (cost=0.00..1.10 rows=1 width=2) (actual time=0.008..0.012 rows=1 loops=1)
                  Filter: ((category_name)::text = 'Beverages'::text)
                  Rows Removed by Filter: 7

Planning Time: 0.567 ms
Execution Time: 1.146 ms
(17 rows)
```

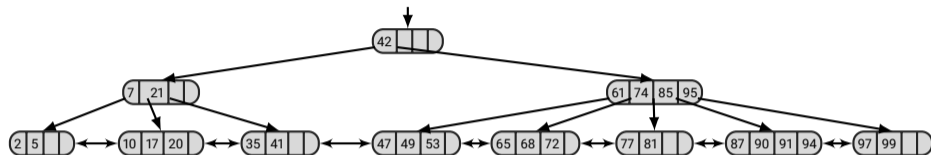
Spøringer og kompleksitet

- ◆ Hvordan utfører en database et oppslag på en bestemt verdi?
- ◆ Eller en join mellom to tabeller?
- ◆ Begge disse problemene er egentlig et søk etter bestemte verdier i en kolonne
- ◆ For at databasen skal kunne utføre disse operasjonene effektivt (spesielt over veldig store tabeller) trenger vi datastrukturer som gjør søket mer effektivt
- ◆ Slike datastrukturer heter indeksstrukturer

Indeksstrukturer

- ◆ En indeksstruktur er en datastruktur som lar databasen hurtig finne bestemte rader i en tabell, basert på verdiene i en (eller flere) kolonner
- ◆ Har to hovedtyper indekser: Hash-baserte og tre-baserte
- ◆ Databaseindekser skiller seg litt fra andre datastrukturer fordi de ikke lagres i minne, men på disk
- ◆ Å lese fra disk tar ca. 10,000 ganger lengre tid enn fra RAM (avhengig av disktype og minnetype)
- ◆ Se f.eks. <https://gist.github.com/hellerbarde/2843375>
- ◆ De er derfor optimert for å utføre så få diskoppslag som mulig
- ◆ Databasen finner selv ut når indeksen bør brukes

B-tre-indekser

- ◆ Trestruktur hvor hver node kan ha mange barn
- ◆ Nodene har samme størrelse som en disk-blokk
- ◆ Minimerer antall oppslag på disk
- ◆ Hver verdi i løvnodene har pekere til dens tilhørende rad i den tilhørende tabellen
- ◆ Kan utføre effektive oppslag på konkrete verdier
- ◆ Samt effektive intervall søk

Hash-indekser

- ◆ En hash-indeks bruker en hash-funksjon for å oversette en verdi til en minneadresse
- ◆ På minneadressen ligger så en liste med pekere til rader som har denne verdien
- ◆ Hash-indekser er mer effektive på oppslag på konkrete verdier
- ◆ Men kan ikke brukes for intervaller (må da gjøre ett oppslag for hver mulige verdi i intervallet)

Andre indeksstrukturer

- ◆ Det finnes mange andre indeksstrukturer
- ◆ Ulike strukturer er tilpasset ulike datatyper
- ◆ Egne strukturer for f.eks.:
 - ◆ Søk i tekst
 - ◆ Romlige data og koordinater i høyere dimensjoner
 - ◆ Sammensatte strukturer (JSON, XML, osv.)

Nøkler og indekser

- ◆ Når man markerer en kolonne med `PRIMARY KEY` blir det automatisk opprettet en B-tre-indeks på denne kolonnen
- ◆ Joins over primærnøkler er derfor alltid relativt effektive
- ◆ Men, det kan hende man ønsker å gjøre søk, oppslag eller joins over kolonner som ikke er primærnøkler
- ◆ Vi må da lage indeksene selv

Lage indekser med SQL

- ◆ For å lade en indeks på en kolonne trenger man bare å skrive

```
CREATE INDEX <index_name> ON <table>(<columns>);
```

hvor <index_name> er navnet på indeksen, <table> er et tabellnavn og <columns> er en liste med kolonner man ønsker å indeksere

- ◆ Databasen lager da en passende indeks (typisk B-tre)
- ◆ F.eks.:

```
CREATE INDEX price_index ON products(unit_price);
```

- ◆ Merk: Dersom man lister opp flere kolonner blir indeksen over alle kolonnene samtidig

Relasjonelle databasers suksess

- ◆ Spørringene vi skriver er deklarativer
- ◆ De uttrykker *hva* ikke *hvordan*
- ◆ Databasen bruker algebra og statistikk for å finne den mest effektive måten å eksekvere spørringen på
- ◆ Den samme spørringen kan altså bli eksekvert på forskjellige måter dersom dataene endrer seg
- ◆ Relasjonelle databaser er et felt som kombinerer avansert teori (algebra, logikk, statistikk) med sofistikerte algoritmer og data strukturer

Hva bør repeteres?

Menti